

Увод

Наставне методе у великој мери обезбеђују остваривање циљева наставе, али оне не оспособљавају у довољној мери ученике да мисле. У циљу што веће ефикасности наставе, утврђујући као примарни задатак развијање мишљења код ученика, савремена дидактика, уз помоћ психологије, ствара дидактичке системе. Дидактичке системе не смемо мешати са наставним методама. Дидактички систем је концепција наставе која ће се реализовати неким од знаних метода.

Дидактички системи наставе одређују структуру рада у настави. Неки наставни системи су данас застарели, као: предавачка настава, предавачко-приказивачка настава, катехетичка настава, мајеутичка настава и комбинација ових система и њихових варијанти, а паралелно с тиме се уводе савремени системи наставе: хеуристичка настава, програмирана настава, егземпларна настава, проблемска настава, тимска настава и менторска настава. Основне разлике међу разним системима наставе налазимо у различитом интерпретирању односа између три фактора дидактичког троугла: наставника, ученика и наставних садржаја.

Како би се што боље упознали са вредношћу и квалитетом савремених дидактичких система наставе, направимо кратак преглед традиционалног система наставе:

Катехетичка настава је настала у црквеним средњовековним школама за „учење” црквених догми. Наставно поучавање није било оријентисано на човека-појединца, већ на упознавање и механичко усвајање „божјих закона”. Крајњи циљ наставе био је послушан и богобојажљив појединац у служби друштвених институција и хијерархијско-ауторитарних односа. Сво се образовање и васпитање заснивало на негацији појединца. Катехетичка настава је била строго структурисана, а основни елемент наставе је био катехетички разговор, који се састојао од логичког низања тачно одређених кратких питања, на које је требало дати тачно одређен кратак одговор. Активност ученика сводила се на дословно понављање унапред формулисаних одговора ради њиховог меморисања. Сазнајна страна наставе је у потпуности искључена, јер су искључени било какви облици мисаоног обрађивања информације. Учење је било сведено на једноставан С(Р модел, при чему је питање=стимулус, а одговор=реакција и између њих се не сме догађати ништа више. Овде су и наставник и ученик подређени наставном садржају, који представља апсолутни „божански” ауторитет. При томе је наставник посредник између садржаја и ученика, и тиме добија апсолутну контролу и моћ дириговања наставним процесом и самим учеником. Његова улога је, такође „ропска” у односу на садржај коме је у потпуности подређен.

Мајеутичка настава потиче од Сократа, а основна претпоставка је да се истина већ налази у човеку, само је треба довести на свесни ниво. Мајеутику занима истина, али само истина наставника. Мајеутичка настава се темељи на сократовској методи разговора, који се састоји од низа алтернативних питања, а одговарати, значи одабрати једну од алтернатива. Активност ученика усмерена је на обрађивање, прихваћање и памћење сазнања која су у самом питању већ дали наставници. Овде наставник игра најдоминантнију улогу, јер он строго усмерава и регулише процес учења, према њему тачно познатом циљу. Он је, наиме, тај који одлучује шта је истина, а шта заблуда, па тиме и одређује садржај и процес учења, те учениково сазнање не подлеже сопственој, већ наставничковој верификацији. Данас се мајеутички концепт наставе не примењује, јер је овде улога и иницијатива ученика минимална, а сазнајна вредност је, такође, мала.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com